

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 29 березня 2024 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (29 березня 2024 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2024. 134 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Юрченко С.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Четверик О.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Рожко І.І. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор філософії;

Дінець О.М. – асистент кафедри селекції, насінництва і генетики

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол №8 від 24 квітня 2024 року.

Біленко О.П. ОСОБЛИВОСТІ НАСІННИЦТВА В ГОСПОДАРСТВІ НІШЕВОЇ КУЛЬТУРИ СПЕЛЬТИ	106
Ulizko V.M., Bahan A.V. FORMATION OF THE PRODUCTIVITY OF CORN HYBRIDS DEPENDING ON THE DURATION OF THE VEGETATION PERIOD	108
Красовський В.В., Черняк Т.В., Гапон С.В., Антонєць О.А. ПЕРСПЕКТИВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ СОРТІВ <i>DIOSPYROS</i> У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	110
Hurba V.S., Bahan A.V. FORMATION OF THE YIELD OF WINTER WHEAT VARIETIES DEPENDING ON THE DURATION OF THE VEGETATION PERIOD	114
Барат Ю.М., Барат М.Ю. ОСОБЛИВОСТІ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	115
Васько Н.І., Михайленко Є.О., Супрун О.Г., Шелякіна Т.А. ОСОБЛИВОСТІ СЕЛЕКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ	118
Rudnyk I.M., Yurchenko S.O., Mykhailenko H.H. BASIC TILLAGE AS AN ELEMENT OF THE TECHNOLOGICAL PROCESS OF GROWING CORN FOR GRAIN	121
Рибальченко А.М. ДОБІР СОРТІВ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	123
Зубенко В.В., Шокало Н.С. ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ ЗА СТРЕСОВИХ УМОВ	125
Баган А.В., Бобошко Н.І. ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН КАРТОПЛІ	128
Чикриж Ю.П., Шокало Н.С. ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ	131
Костюк Є.О., Шокало Н.С. ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	133

com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/19660-horokh-koly-siiaty-ta-iak-dohliadaty-posivy.html

2. Технологія вирощування гороху на зерно в Україні. *Агроексперт*. 06.02.2023. <https://agroexp.com.ua/uk/tehnologiya-vyiraschivaniya-goroha>

3. Жолобецький Г. Технологічні аспекти вирощування гороху. *Пропозиція*. 2008. №12. <https://propozitsiya.com/ua/tehnologichni-aspekti-viroschuvannya-gorohu>

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО

Костюк Є.О., здобувач ступеня вищої освіти магістр

**Шокало Н.С., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.,
доцент**

Полтавський державний аграрний університет

Оскільки селекція сортів ячменю – процес постійний, у виробництво надходять нові рекомендовані сорти, які необхідно систематично досліджувати і вивчати елементи технології вирощування культури. Звичайно, для ячменю ярого, як і для багатьох інших культур є встановлені оптимальні норми висіву. Але їх час від часу необхідно корегувати. Збільшуючи чи зменшуючи усталені норми висіву можна призвести до зниження урожайності зерна та погіршення його якості [1].

Якщо в умовах достатнього зволоження загустити посіви ячменю, то рослини будуть вилягати і формувати урожай із дрібним, щуплим зерном. Навпаки, якщо вологи недостатньо, а посів загущений, то зерно буде щуплим, досягатиме передчасно. За посушливих років такі посіви можуть загинути. Встановлено, що в загущених посівах відбувається пошкодження рослин грибковими захворюваннями. За збільшення кількості рослин на одиниці площі зменшується вміст сирого білка в зерні [2].

Необґрунтоване зменшення норми висіву призведе до зрідження посіву. Від цього зростає рівень забур'яненості агроценозу, виникає велика імовірність пошкодження рослин шведською мухою та зменшення урожайності.

Можливість досліджувати і вивчати різні норми висіву для ячменю ярого зумовлена його здатністю до інтенсивного кущення. Це його особлива ознака серед інших ярих зернових. На бічних пагонах може формуватися така ж продуктивність як і на основних. При цьому стеблостій однорідний і вирівняний і за розвитком, і за висотою.

Багато дослідників вважає, що для вирішення проблеми формування посівів ячменю ярого з високою продуктивністю, необхідно створити оптимальну густоту стеблостою культури. Бо максимальну урожайність ячменю ярого можна одержати і на посівах з густотою 200 штук на м², і з густотою 400 штук на м². Через це питання густоти продуктивного стеблостою виходить на перший план [3].

Полеві дослідження по визначенню впливу норми висіву на урожайність ячменю ярого сорту Вакула були проведені у 2022-2023 роках в умовах СТОВ «Світоч» Полтавського району Полтавської області.

Попередник – соняшник. Спосіб сівби звичайний рядковий з міжряддям 15 см. Норма висіву згідно схеми досліджу: 3, 4, 5, 6 млн. шт. схожих насінин на гектар. Глибина загортання насіння 4...6 см.

Розмір облікової ділянки – 20 м²; повторність – трикратна.

За результатами досліджень встановлено, що формування елементів продуктивності ячменю ярого в першу чергу залежить від гідро-термічних умов вегетаційного періоду культури, а основними елементами продуктивності, за рахунок яких формується урожайність зерна ячменю ярого сорту Вакула, є густота продуктивного стеблостою і маса зерна з одного колосу.

Найменша урожайність зерна досліджуваної культури в середньому за два роки склала 55,0 ц/га і сформувалась вона у варіанті, де норма висіву була найменшою – 3 млн. шт./га. За сівби ячменю ярого з нормою висіву 4 і 5 млн. шт./га урожайність зерна зросла на 1,0 і 2,4 ц/га відповідно. Від подальшого збільшення норми висіву урожайність зерна ячменю знижувалась в середньому за два роки досліджень на 0,5 ц/га.

Таким чином, в умовах СТОВ «Світоч» Полтавського району Полтавської області оптимальною нормою висіву для ячменю ярого сорту Вакула слід вважати 5 млн. схожих насінин на гектар. За подальшого підвищення норми висіву урожайність зерна буде знижуватися внаслідок загострення конкуренції між рослинами за площу живлення, вологу та освітленість.

Список літературних джерел

1. Барат Ю.М. Вплив норм висіву насіння на врожайність та якість зерна ярого ячменю. *Вісник ПДАА*. Полтава, 2007. № 2. С. 150-153.
2. Мусатов А.Г. Ранні зернофуражні культури. К.: Урожай, 1992. 112 с.
3. Рожков А.О., Чернобай С.В. Урожайність ячменю ярого сорту Докучаєвський 15 залежно від застосування різних норм висіву та позакореневого підживлення. *Вісник ПДАА*. Полтава, 2014. № 4. С. 30-34.